

Roczny plan ewaluacji polskiej współpracy rozwojowej na 2017 r.

Wprowadzenie

Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej nakłada na ministra właściwego do spraw zagranicznych obowiązek przeprowadzania oceny skuteczności realizacji celów określonych w Wieloletnim programie współpracy rozwojowej.

Ewaluacja programów i projektów realizowanych w ramach współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP prowadzona jest od 2012 r. Badaniu podlegają inicjatywy roczne i wieloletnie, wdrażane w kraju i za granicą. Proces oceny ma charakter ewaluacji zewnętrznej, ex-post (po zakończeniu programu lub projektu).

Realizując działania ewaluacyjne MSZ kieruje się zasadami i standardami określonymi w dokumentach *DAC Quality Standards for Development Evaluation* (2010) i *DAC Principles for Evaluation of Development Assistance* (1991), a także *UNEG Norms and Standards for Evaluation* (2016). Ewaluacja polskiej współpracy rozwojowej uwzględnia również wytyczne EuropeAid oraz Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych przedstawione w dokumencie *The Evaluation Policy for European Union Development Co-operation*; jest wykonywana zgodnie z metodologią zalecaną przez komórkę ewaluacyjną Komisji Europejskiej (*Evaluation Unit*).

Departament Współpracy Rozwojowej (DWR) odpowiada za przygotowanie rocznego planu ewaluacji. Dokument precyzuje cel, zakres oraz organizację procesu oceny. Plan ma charakter indykacyjny, może być modyfikowany oraz dostosowywany do zmieniających się warunków i potrzeb.

Wyniki ewaluacji są wykorzystywane w procesach decyzyjnych, przede wszystkim w programowaniu, planowaniu i zarządzaniu polską współpracą rozwojową w perspektywie średniookresowej (programy wieloletnie) i krótkookresowej (rocznej).

Badanie ewaluacyjne w 2017 r. zostanie przeprowadzone w oparciu o cele i priorytety zrealizowane w zakończonym Wieloletnim programie współpracy rozwojowej na lata 2012-2015, a także nowe, zawarte w Wieloletnim programie współpracy rozwojowej na lata 2016-2020.

Zrealizowane działania ewaluacyjne w latach 2012-2016

DWR przeprowadził dotąd badanie około 200 polskich projektów i programów zrealizowanych głównie na rzecz krajów Partnerstwa Wschodniego, a także Afryki i Bliskiego Wschodu. Wszystkie oceny były prowadzone przez firmy zewnętrzne, wybrane w drodze przetargu nieograniczonego.

- W 2012 r. badaniu poddany został program z komponentem szkoleniowym SENSE oraz grupa projektów mających na celu wsparcie rozwoju instytucji społecznych w Gruzji.
- W 2013 r. proces oceny dotyczył inicjatyw zrealizowanych w latach 2010-2012 w obszarze rozwój regionalny, budowa potencjału administracji publicznej i samorządowej na Ukrainie oraz w obszarze edukacji globalnej o charakterze systemowym w Polsce. Dodatkowo, badanie to obejmowało także działania horyzontalne dotyczące praw człowieka.
- W 2014 r. ewaluacja koncentrowała się na zadaniach wykonanych w okresie 2011-2013. Analizie zostały poddane inicjatywy dofinansowywane przez MSZ w ramach programu stypendialnego dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego, projekty wspierające rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Gruzji na Ukrainie, a także wybrane aspekty wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej z MSZ w 2013 r.
- Ewaluacja w 2015 r. obejmowała wybrane przedsięwzięcia z lat 2012-2014. Przedmiotem analiz były działania Fundacji Solidarności Międzynarodowej, prowadzone w ramach zadań zleczanych przez Ministra SZ w Gruzji, na Ukrainie oraz w Tunezji, a także inicjatywy zrealizowane za pośrednictwem MSZ na obszarze Mołdawii.
- Ewaluacja 2016 r. dotyczy wybranych przedsięwzięć polskiej współpracy rozwojowej 2012-2015 przeprowadzonych w wybranych krajach Afryki Wschodniej i Bliskiego Wschodu (Etiopia, Kenia, Tanzania oraz Palestyna).

Ewaluacja 2017

W 2017 r. MSZ podda ocenie działania polskiej pomocy wspierające reformy systemowe oraz wsparcie służb pożarniczych i policyjnych na Ukrainie, a także wybrane inicjatywy edukacyjne przeprowadzone w Polsce w ramach działań rozwojowych na rzecz Ukrainy oraz innych krajów PW. Celem będzie analiza efektywności, trwałości, trafności, skuteczności, użyteczności oraz innowacyjności pomocy udzielanej ze środków rezerwy celowej na współpracę rozwojową.

1. Harmonogram

- *IV kwartał 2016 r.:* zatwierdzenie Roczno planu ewaluacji 2017
- *I/II kwartał 2017 r.:* przygotowanie procedury przetargowej
- *II – IV kwartał 2017 r.:* proces ewaluacji, podsumowanie wyników, przygotowanie procesu wdrażania rekomendacji.

2. Działania podlegające badaniu ewaluacyjnemu

- 2.1. Ocena komplementarności i synergii działań pomocowych wspierających reformy na Ukrainie w ramach *Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2012-2015* oraz *Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2016-2020*, zrealizowanych przez polskie organizacje i instytucje, w tym dofinansowywanych przez MSZ RP, a także ich komplementarności i synergii z działaniami innych darczyńców.
- 2.2. Ocena wpływu projektów skierowanych do służb pożarniczych i policyjnych na bezpieczeństwo publiczne na Ukrainie.
- 2.3. Ocena rezultatów i efektów kształcenia obywateli Ukrainy oraz innych krajów PW w ramach wybranych inicjatyw edukacyjnych współfinansowanych z funduszy MSZ RP.

3. Zakres badania

DWR przedstawi do analizy niżej wymienione inicjatywy zrealizowane na rzecz krajów Partnerstwa Wschodniego, zarówno w Polsce, jak i na terenie Ukrainy. Badanie obejmie programy zgodne z priorytetami *Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2016-2020*, zapoczątkowane jednak w ramach *Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2012-2015*. Ocenie poddane zostaną działania zrealizowane w oparciu o plany roczne obowiązujące od 2012 r. do 2016 r.

Wykonawcami przedstawionych do analizy projektów były polskie organizacje pozarządowe, administracja, szkoła wyższa, Kolegium Europejskie w Natolinie oraz Krajowa Szkoła Administracji Publicznej, działające we współpracy z partnerami lokalnymi.

Działanie 3.1

Ukraina należy do grupy państw priorytetowych polskiej współpracy rozwojowej od 2006 r. W odpowiedzi na wydarzenia z ostatnich lat, w tym podpisanie umowy stowarzyszeniowej z UE, przygotowane zostały dodatkowe działania pomocowe dla tego kraju. Wynikają one z potrzeby przyspieszenia kluczowych reform, w tym reformy samorządowej i reformy edukacji oraz działań wspierających stabilność finansów publicznych. Podobnie jak poprzednio, wsparcie obejmuje szerokie spektrum działań, m.in. projekty rozwojowe i szkoleniowe, prace grup ekspertów, wpłaty wielostronne. Pomoc świadczona jest m.in. przez organizacje pozarządowe, szkoły wyższe, organy administracji publicznej oraz Fundację Solidarności Międzynarodowej.

Działanie 3.2

W ostatnich latach obserwujemy stałe zaangażowanie służb pożarniczych i policyjnych w inicjatywy rozwojowe na obszarze Ukrainy. Jest to wynik współpracy między polskimi i ukraińskimi służbami ratowniczymi oraz jednostkami administracji publicznej (w tym policji), mającej na celu przede wszystkim wzmocnienie zdolności strony ukraińskiej w zakresie zapobiegania i redukcji ryzyka oraz reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych. Wnioski projektowe przygotowywane są zarówno w ramach działań organów administracji publicznej, jak i konkursu PPR oraz systemu Małych Grantów. Realizowane przedsięwzięcia składają się najczęściej z dwóch elementów – specjalistycznych szkoleń oraz związanego z nimi wyposażenia sprzętowego.

Działanie 3.3

Do realizacji reform Ukraina potrzebuje wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego oraz zaplecza eksperckiego, w tym profesjonalnej kadry administracji publicznej. Polska zaangażowana jest w wiele inicjatyw z tego obszaru.

3.3.1 Stworzony przez KSAP z inicjatywy MSZ Program Akademii Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego za główny cel stawia sobie wzmocnienie administracji publicznej w państwach PW. W ramach AAPPW organizowane są w tym celu specjalistyczne moduły szkoleniowe dla urzędników z krajów partnerskich (Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Ukrainy). Na potrzebę zwiększenia udziału w tej inicjatywie państw PW wskazywały m.in. wyniki pierwszej ewaluacji działań PPR (2012 r.).

3.3.2 Szerszą formułę edukacji umożliwiła obywatelom Ukrainy oraz innych krajów PW zainicjowany w 2013r. przez MSZ *Program stypendialny im. Stefana Banacha*. Oferuje on dofinansowanie dwuletnich studiów uzupełniających II stopnia w różnych dziedzinach i dyscyplinach naukowych (w tym na kierunkach przyrodniczych, technicznych, ekonomicznych i prawnych). Osoby z Ukrainy stanowią największą grupę studiujących.

3.3.3 W Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbywają się staże dla urzędników Sekretariatu Gabinetu Ministrów Ukrainy. Jest to realizacja porozumienia między Kancelarią Prezesa Rady Ministrów RP i Sekretariatem Gabinetu Ministrów Ukrainy o współpracy w rozwijaniu bezpośrednich kontaktów z 2009 r. Celem projektu jest rozwijanie bezpośrednich kontaktów pomiędzy urzędnikami, służących wymianie doświadczeń i podnoszeniu kwalifikacji; mogą one zostać wykorzystane przez stronę ukraińską w procesie usprawniania działalności najwyższego urzędu ukraińskiej administracji rządowej. Do października 2015 r. na 15-dniowych stażach w Polsce przebywało łącznie 52 stażystów. Przedsięwzięcie będzie kontynuowane w latach 2016-2018.

3.3.4 Na mocy umowy między Rządem RP a Gabinetem Ministrów Ukrainy o kształceniu obywateli Ukrainy w Kolegium Europejskie w Natolinie z 25 listopada 2009 r. MSZ może sfinansować w każdym roku akademickim do 10 stypendiów, umożliwiających

obywatelom tego kraju odbycie rocznych podyplomowych studiów w *Polsce* według formuły College of Europe.

4. Uzasadnienie realizacji

Celem analizy projektów przeprowadzonych na rzecz Ukrainy i innych krajów PW jest zwiększenie adekwatności i efektywności polskich inicjatyw rozwojowych. Planując pomoc dwustronną strategicznie i kompleksowo, a jednocześnie wykorzystując mechanizmy wielostronne i wspólne programowanie Unii Europejskiej, Polska może zapewnić sobie lepszą współpracę z partnerami oraz stawać się bardziej wiarygodnym i widocznym donorem w działaniach rozwojowych. Pozwoli to na skuteczniejsze wykorzystywanie możliwości jakie daje współpraca rozwojowa wszystkim zaangażowanym stronom.

Ewaluacja w 2017 r. będzie skoncentrowana na wybranych typach działań, z których wnioski i rekomendacje mogą być efektywnie wykorzystane do planowania, realizacji oraz zarządzania zadaniami w ramach obowiązującego programu wieloletniego, a także do programowania następnego dokumentu strategicznego.

5. Sposób realizacji

Ewaluacja zewnętrzna, wykonana przez wyspecjalizowany podmiot wybrany w procedurze przetargu nieograniczonego.

6. Planowany koszt całkowity badania ewaluacyjnego

Szacowany budżet przeprowadzenia badania: 250 tys. PLN.

7. Działania przyczyniające się do budowy potencjału ewaluacyjnego

Oprócz realizacji badań ewaluacyjnych w 2017 r. podejmowane będą dalsze działania przyczyniające się do budowy potencjału ewaluacyjnego w obszarze współpracy rozwojowej, m. in. w oparciu o rekomendacje wynikające z przeglądu OECD w 2016 r.

DWR będzie rozpowszechniał wiedzę i informacje na temat ewaluacji polskiej pomocy, głównie poprzez przygotowywanie i udostępnianie materiałów dotyczących działań ewaluacyjnych (wyników, przebiegu oraz planowania badań), a także obejmujących proces wdrażania rekomendacji. DWR będzie także rozwijał dedykowaną zakładkę na temat ewaluacji na stronie internetowej www.polskapomoc.gov.pl.